

HEVES ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 8 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Főszerkesztő: Flinta Dezso
Felelős szerkesztő: Székely Miklós

Szerkesztőség és kiadóhivatal

HEVESEN, a könyvnyomdában.

Készítők vissza nem adtak

A magyar társadalom gyásza.

Egy kis falusi kastélytemplom alatt nyugszik immár a daliás főherceg, két trón örököse, azzal a szeretett élete párjával, akiért szembe tudott szállani nemcsak a századok balítéleteivel, hanem az örökösödési jogot megszorító, szigorú családi törvénnyel is. Visszavonult a fényeskedő nyilvános élet állandó zajától; ha hivatalosan meg is kellett jelennie, csak a hivatalos percekre öltötte fel magas méltóságát és sietett vissza a családi körbe, boldogsága tűzhelyéhez.

Ritka emberi nagyság, amely érdemesnek tartotta az oly csábító méltóság díszének, a másoknak oly lihegve várt hatalom fényének csorbitását, hogy a szív boldogságát lelje meg. És midőn a végzetes csapás lesújtott rá, az utolsó pillanatban még átcikkázhatott hirtelen megálló szíven

az a nagy gondolat, hogy vele megy a tulvilágra is az, akit emberi lelkével mindennél jobban szeretett.

Voltak már más tagjai is az uralkodó családnak, akik odadobták rangjukat, gazdaságukat, családi ékesységüket, hogy az emberi lélek legragyogóbb ékessegével, a szeretet égő virágával varázsolhassák eszményivé az életüket: de ezek nem álltak az uralkodás küszöbén, mint Ferencz Ferdinánd főherceg. Ideális elhatározása megdöntött egy magyarországon egyébként nem ismert kényszertörvényt, amely annyiszor parancsolt elfordulást sőt hittagadást a megsebzett szívnek annyi kebelt tett meghasonlottá és annyi szép lelket halottá.

Ennek a nagy emberi érzésnek társadalmi súlya volt az, amely kezdetben elvonta a világtól. A rábizott hivatalos kötelességén túl teljesen a magánkörnek élt; ebben a félrevonultságban érlelte önnálló gondolkodásából fakadt eszméit és terveit, amelyekkel annál kevésbé volt hajlan-

dó megismertetni leendő országait, mert másrészt a törvények ös különösen nemcsak nagybátyja és uralkodója, hanem egyszersmind atyai jóakarója agg királyunk kormányzásába még annyira sem tartotta helyesnek beleszólni, hogy politikai beavatkozásnak látszassék. Ezért kerülte kinos ovatossággal a politikai körökkel való érintkezését és ha Magyarországra jött is, baráti körökben, mint társaságbeli ember szeretett időzni és szórakozni, így Keszthelyen és Berzencén Festetichéknél, Pusztaszeren Pallavichéknél, Torontálban rokonainál.

Csak egyes apró vonásokból, egy-egy mulatsági epizódból, egy-egy elejtett megjegyzésből konstruálhatta meg a közönség az ő képét; nagy gondolatvilága azonban rejtve maradt. Ez a titokzatosság nem engedte ugyan hogy olyan népszerű legyen, mint volt Rudolf trónörökös Magyarországon, de hiszen egyénisége, különösen egyes nyilatkozataival is megvilágítva egyenesen irtózott attól a gondolat

A két postásleány.

Fönt a havasokon, hol a rövid nyárra
Jön a hosszú télnek fagyos éjszakája,
Él egy kis faluban két postás leány
Mindenikük már az ötvenet tapossa,
Ifjúságuk hamvát az idő lemosta
Régen nagyon régen — az ős kurián.
Dolguk kevés akad, itt-ott egy levélke
Ami szerelmesek egymással cserébe
Váltak a napok végtelen során.

Fönt a havasokon közepén a nyárnak,
Mikor viilámszóró zivatarok járnak,
Félve összebuvik két postás leány;
Aszott kis kezüket kulcsolják imára;
Áhitattal nézve az Istenanyára.
Ki ott szomorkodik szűk lakuk falán.
S mikor a lég tisztul s eloszlik a felleg,
Hálaadó imát boldogan rebegnek,
Nedves szemük ott függ a szűz Márián.

Fönt a havasokon a téli estéken,
Alvó lámpa mellett méla sötétségben,

Virraszt beszélgetve két postás leány;
Multról emlékeznek virágfakadásról,
Forró szerelemről őszi hervadásról
Letűnt boldogságuk fájós alkonyán,
De amiről nem szól mind a kettő hallgat
Csak a szemekből titkon elmorzsolják:
Az a gyöngyöző köny pillák bársonyán!..

Hidvégi József.

Boszniai képek.

Irtó Tóth Kálmán.

Bosznia!...

Ugy ismerem akárcsak a szülőföldemet.
Hiszen nemcsak voltam, de éltem is benne
Ma sincs az az év nálam, hogy aranyza-
badságomban meg ne látogatnám egy kis
tanulmányi turisztikára, karsztos-tartományát.

Bosznia: Hercegovinával és Novibazárral
együtt Gróf Andrássy Gyula külügymi-
nistersége idején 1878-ban occupáltatott,
melynek árán elesett magyar véreinkből a

sirdombok majdnem minden lépésen halomra
domborulnak a bosnyákok és hercegócok
földjén.

A Boszniai hadjáratok 1878 szept. 1-én
nyertek befejezést Bandin- Odsaknál. A
haditörténet erről fényesen emlékezik, Mol-
lináry magyar bakáknak ezzel nyílt meg be-
vonulási utjak mindtovább Novibazárba.

Boszniát hatalmi alapokra Kállay
Béni kormányzó fektette, kit a bos-
nyák nép szíve lelkének minden rajongásá-
val imádott, s valóságos fejedelmüknek is-
mertek. Hogy Kállay mit tett Boszniának és
népeért azt csak ma tudjuk a bosnyák nép
megörökített hálájából.

Az 1908-ban fennállott konfliktus kö-
vetkeztében, vagyis a Törökországgal való
békénk érdekében kellett gróf Achrentálnak
az annexiót megadni s kivonulnunk a leg-
vadabb fészekből, Novibazárból, amit a má-
zavaros külpolitika sem adhat vissza nekünk.

Bosznia egész tartomány földje katonai
kormányzat alatt áll. Egészen is egy nagy
regényes katonai lágernek monható. Lakat-
lan, megközelíthetetlen szirtes halmára már-
már sinpárokat fektettek s a vadmacskák
tanyáit alagutakkal furták tele.

Belterületén eggyik 120 kilométeres vaspá-

től, hogy olyan embernek higgyék, aki a népszerűségét külsőségekben keresi. Egyeseket mindamelllett felhatalmazott az olyan balvéleményeknek megcáfolására, mintha tartózkodása alapja lehetne annak a legendának, hogy nem szerette Magyarországot. Fájdalom immár nincs alkalma, hogy megmutathassa tetteivel e kósza legendának tarthatatlanságát és ellenkező voltát. —

A barbár rajongók, természetüktől fogva az emberi élet és rend ellenségeivé könnyen idomítható, váljatalati ösztönökből még ki nem vetközött népség fiai szervezett gyilkosságokkal kioltották ennek az igazi férfiszívnek az életét. Ez a valóban „integer sclerisque purus“ férfi, a lovagiasság nemes hagyományainak késői megtestesülése igazán alkalmas egyéniség volt arra, hogy a mai lazább felfogások közt, különösen rokoné-zéssel tekintszen fel reá az aki a férfias erényt, nemes indulatot, hűséget, szótartást, bátorságot tisztelni tudja és feléje törekszik.

Ezek az erények hajdan legkivánatosabb lelki kincsek értékével bírtak a magyar társadalomban. És ezért vágott leginkább mélyen a szívünkbe a sarajevói rémtett hire. Hasztalan akarunk felmagasztosult érzéssel nézni arra a dicsfényvel övezett tragikai jelenetre, amidőn a szerető nő önmagát is megdicsőíti vértanu halálával védelmezve borulván összeomló férjére, együtt halván vele, ugyan anna-

az ádáz fegvernek ütésétől. Ez a megrendítően költői kép annál sajnóbb könnyet sajtol a szemünkből. Századok legendáinak tárgya lehet ez, több mint Abélard és Heloise története, mert itt olyan per dicsőül meg, amelynek tiszta, fenséges volt az élete amely nemesak a szenvedélyek ostromában, hanem a hatalom fény sugarai közt és a mindennapi életben is az igaz szeretet erkölcsi apostolképpen élt. A ritka emberi tökéletességnek ez a példányképe bennünk már nemesak a lojális alattvaló, hanem az együttérző embert fakasztja fájdalomra meg nem érdemelt halálával.

Másodszor kell éreznünk agguralkodása alatt, hogy elvesztjük azt az utódát, akit bölcs vezetése mint egy ránevelt arra, hogy minden zökkenés nélkül tudjon eligazodni a két állam bonyodalmas politikai, társadalmi etnografiai és kulturális viszonyai között. Még borongósabb tehát a jövő, amely e váratlan esemény következtében talán nagyon hamar is válságos fordulatot ölthet. A magyar társadalomnak a gyász napjai után annál inkább fel kell ocsudnia. Ha nem akarja önmagát prédául odaveteni, ám emberelje meg magát s ne legyen más célja, mint egyesült erővel megvédelmezni a magyar fajt és a magyar kulturát, amelynek veszélyeztetését jól ismertük eddig is; de a nemzet egy része vakságában mégis a saját fájának gyűlöletében édeleg, mint a veszekedő gibic, amely

fölött már kering a zsákmányolni akaró héja. A sarajevói merénylet fegyvereinek villanása megvilágította azt a rettenetes vermet, amelyet alattomban nem ám a trónörökösnek, hanem leginkább magyarországnak ástak. Hát azt akarják, hogy belső egyenetlenségünk miatt csakugyan bele sodorjanak, behajszoljanak ebbe az örvénybe bennünket?

A trónörökös leterítő golyó a magyar társadalomnak is szólt. A magyar társadalmon akart halálos sebet ejteni. Ezt nem szép beszédekkel, hanem szép tettekkel akarja megmutatni; ne üres bosszúkiáltásokba tehetetlenkedjünk hanem élő fallá egyesüljünk a nálunknál szájjukkal ma erősebb de erkölcsi kvalitásunkban a legalacsonyabb fokon álló férfiatlan ellenséggel szemben. A lélek-harang és a temetésre szóló ágyuk hangjának értelme világosítsa meg az egyenes férfias érzésnek szívünket azon a napon, amikor egy tökéletes férfi szív fölött csukódik be az enyészett boltja.

HIREK.

Meghalt a főispán. Nagykállói dr. Kállay Zoltán v. b. t. t. Hevesvármegyének több mint 20 éven át volt főispánja hosszas szenvedés után Bécsben meghalt. Munkássága, jellem, törhetetlen akaraterejével örökre bevészte nevét megyénk történetébe. Vele a munkazárt ugyszólván mindenét elvesztette. Nyugodjék békében.

lyán minegy 99 alagut van. Boszniát a tragikus halált ért Appel tábornokok virágoztatták fel. Labirintus utját a Bosna kigyozópartja mellett beültetett magyar bakáink vérök hulásával készítettek...

Vasutakban immár Bosznia gazdagodik. Nagyaránu fejlődését mutatja az 1887-ben Sarajevóig teljesen kiépített nagy vonal mely ma már Szlavóniától a magyartenger határáig; Gravossáig terjed ki. De ezenkívül is több vasutakkal dicsekszik.

A bosnyák vasutak 75 cm.-es keskeny vágányu létesítmények. Tehát nem rendes nyomtáv. Katonai kezelés alatt áll a postával együtt. A bosnyák vasutasok fezbén tesznek szolgálatot, Berendezései primitívek. A személykocsik sokkal szebbek a miéinknél s IV. osztálylyal is bírnak. Ez a törökök kupéja, lóca nélkül, perzsa szőnyeggel. Bródtól szarajevóig azelőtt Kállay Béni kormányzó is három és fél napig utazott kocsin ugyanazon az uton, melyen most a vasut a Boszna mentén halad.

E vonal mint kőut is csak 1863—64 ben épült ki. Az occupáció után megkezdett vasut, mely Sarajevóig 269 km. tesz ki, 9 hónap alatt épült ki Zenice állomásig.

De rátérek a helységek scenriájára.

Ha a száván átlépünk Bródba, egész más panoráma tűnik szemünkbe: a keleti élet. Az állomás indóháza keleti stjlban épült. Közében egy emlékoszlop jelzi, hogy Öfelsége 1855-ben lépett először boszniába.

Bródtól az Ivanke-Polje nevű Száva sikságon, majd az Ukrina völgyében száguld a vonat Dervenig. Itt látjuk először a bosnyák várromokat. A Vuicsija-Bródot, a Krnin-Planin középhegységeket mind-mind érinti. Majd Bukovacról egész forrásáig, a Szprta torkolatával szemben Doboij történelmi várát és a véres emlékü Maglajt. Vranduknál pedig a vadregényes bosnyáktartomány — sötétfekete kiugró háromerkélyes faházait látjuk. Boszniának régente a szentsirok zarándokhelye: Banjaluka volt a fővárosa s csak az occupáció után tették meg azzá, Sarajevót, mely is keleti tunyaságban, mintegy elmaradott alvó vérszegényoriás tetem terül el a zugó Miljacka völgyében.

Sarajevó a tenger színe felett 1750 lábnyi magasságban fekszik. Északról a Hun és Merkvind-Planina, keleten a Borin, délről a Trebovic köríti. Katlanszerű völgyében a zöldsugárkéve fényében játszadozó Miljacka 14 hiddal. Szélessége: 180—200 lépés. Régente 9 hidja volt. E közzül 4 kőhidat

a rómaiak építettek a XV. században.

A regényes fekvésű bosnyák főváros olyan fölséges panorámát ad a keleti vasutról aminőt más vidék nem adhat. Kupos minárettek, hárem házak, fesztungok, monumentális paloták. Népeisége a lágerozó csapaokkal együtt 60.000 lélek. Terjedelmére hasonlít Miskolczhoz, Sarajevó külvárosa azonban a hegyekre terjed. Pályaudvara nem diszes. Indóháza hasonlít nálunk a Hatvanihoz. Egy atléta természetű főnöke van. Tud magyarul is.

A pályaudvartól az autó bennünket a Kállay-promonadon a Láger előtt visz be a városba. A láger maga egy katona város. Keleti zibongás csoportosulás. Szerb kafanák-ból kihallik a gulicáj. A gőzvasut mellett befordulunk a szép Konak-mecsetig. Udvarán török temető. Szembe vele a Centrál-hotel,

Sarajevó 7 kerületre és 125 szakaszra oszlik. Magas katonai paranokságokkal, konsulatússokkal, obszervatóriummal, érseki residenciával, muzeumokkal, fényes bazárokkal stb.

Az Appel-Anaintól a Ferencz József gusséra érünk. Itt járt Stefánia, Rudolf s utóbb Ferencz Ferdinán Ennek sarkán történt az a szomorú dráma, mely a világsaj-

Öngyilkosság. Ifj. Lukács György tekintélyes hevesi gazda pillanatnyi elmezávarában csütörtökön reggel kertjében egy szilvafára felakasztotta magát és meghalt. Lukács már évek óta idegbajos volt.

Mulatság mint halljuk a műkedvelői társaság a szinpartoló egyesület javára mulatságot fog rendezni, amely bizonyára ép oly sikerült fog lenni, mint a többi mulatságuk.

Mit ír erről Az Est? Minden országos, minden közérdekű kérdésben, ez Magyarországon az első kérdés, mert mindenki tudja, hogy amit valamiről Az Est ír, abban a kérdésben az az igazság az a közvélemény az a leghelyesebb szempont. — Amit Az Est ír, azután Magyarország legjobb újságírói mennek szerte a világon, felkeresik az eseményeket ott ahol azok történnek, a gyárakban, a tanácskozási termekben, a diplomata-k szobájában, a csatatereken, a szerencsétlen ség színhelyén; mindenütt, ahol az ember nyomoruságának és dicsőségének küzdelme lejátszódik. — Az Est mindenütt ott van ahol valami történik, ahol csak Magyarországon érdeklődnek az iránt, hogy mi történik a világon, legyen szintén ott Az Est, mert a mellett, hogy ez igazán európai színvonalu napilap a leggyorsabban ér el hozzánk, előfizetési ára is minimális, mert három hónapra csak 4 korona 50 fillérbe kerül. mutatószámot lapunk olvasóinak szívesen küld Az Est kiadóhivatala, Budapest VII., Erzsébet körut 20.

Földbirtokos urak figyelmébe. Gazdasági iskolát végzett, okszerű földművelésben, növénytermelésben, állattenyésztésben, tejtermelésben, hizlalásban, egyéb fontos teendőkben gyakorlattal bíró, kiscsaládu egyén, Heves vidékén alkalmazást keres, kisebb vagy nagyobb gazdaságban. — Értekezni lehet könyvnyomdánkban.

A selmeczbányai ág. h. zv. egyházkerületi tanítóképzőintézet a jövő 1914/15 tanévben már egészen különállón, gyakorló iskolával és gazdasági szakoktatással, az állami tanterv és utasítás teljes kerestűj

tót még ma is foglalkoztatja.

A lakóknak ezt tenni nem is volt kunszt mert Sarajevóban az utcák valóságos sikátorok s az Appel-Anain mely csak olyan szűk volt pl. mint Egerben a Szent János utca.

Itt érzük a baganellók történelmi mos-sáját a kupolahallmos Begoma-dzsáminid és vásári élet örökké zsbongó galambvárossát a Carsiját. Mellette az országos hírű Európa-hotel. Boszniában kedvenc tartózkodási helyem, Első conforttal; lifttel. A tulajdonos magyar származásu, Miskolczi nősült a régi „Három-rózsából”.

A palotasorok vonalán a szép monumentális és a bizarr stylok ék-halmát a Rathhaust (városháza) leljük. Itt ünnepezték utóbb Eerenc Ferdinándot 2 perccel halála előtt. Odább az ut keleti fényben pompázó törökfürdőkkel a főváros képe eltűnik.

Tavaly még azon vonat előtt utaztam e vidéken, mely sziklaomlás következtében a Narentába zuhant.

...Aki járt a bosnyák tartományban tudom lekötöi figyelmét a bámulatus panoráma. Szeretném ha ebben újra volna részem.

vitelével folytatja a Csemez alapítványból emelt új épületben tanítónői és nevelőnői munkáját. Fentartja az egyházkerületen kívül a tanárok fizetéskiegészítése révén az állam is. Utóbbinak segítségével szerelte fel szertárait és építeti az internátust is. — Az intézet felvesz valláskülömbőség nélkül minden 14 évet betöltött tanulót, ki a gimnázium, reáliskola vagy polgári IV osztályát elvégezte. A tandíj egész évre 24 K., az élelmeződíj pedig 200 K. Ez összegek azonban negyedévenként illetve havonként törleszthetők. Szegénysorsu és jó magaviseletű növendékek tan és élelmeződíj elengedésben részesülnek és a szükséges tankönyveket az intézet könyvtárából használatra kölcsönkapják. Az orvosi segél az összes növendékre díjtalan, de az élelmezőbe nem járok maguk fedezik gyógyszerári szükségleteiket. —

Pályázati hirdetmény.

A hevesi Polgári olvasókör eljáró állásra pályázatot hird t a pályázni szándékozók kérvényüket szept 1-re az olvasókör gondnokához Ibi Lajos urhoz zárt borítékban küldjék. A feltételek a bizottságnál megtudhatók.

Heves 1914 július 16,

tisztelettel a
Bizottság.

2108
1914

Pályázati hirdetmény!

Hevesvármegye hevesi járáshoz tartozó tarnaszentmiklósi körjegyzőségben ujonan rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetnek. —

Felhívom a pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi július hó 30 nak déli 12 óráig hozzám nyujtsák be, a később érkező kérvényeket nem veszem figyelembe. —

Az állás javadalma: 1400 kor. fizetés és Tarnaszentmiklós községben 1 szobából természetbeni lakás. —

A fizetésből 500 kor, államsegély 500 koronát a körhöz tartozó két község fizet, a megválasztott segédjegyző fizetése az 1912 évi LX. t.-c. szerint fog kiegészítetni,

A választást Tarnaszentmiklós község házában f. évi július hó 31 én d. e. 10 órakor fogom megtartani.

Heves, 1914 július hó 13-án.

Dr. Remenyik
tb. főszolgabíró.

Bérbe adó birtok!

Heveshez mintegy 10 percnyi járásra fekvő 70 holdas birtok bérbeadó. Bővebb felvilágosítást nyujt özv. Saáry Ágostonné Jászsalsószentgyörgyön.

KOLLARIT-börlemez

kaucsuk-compositióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez

a jelenkor legjobb tetőlemeze. Végtelenül tartós! Régi zsindeletők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható Krausz Mór fakeserkedőnél Heves.

Alapított: 1899-ben.

Alapított: 1899-ben.

Szilágyi Vilmos

kocsigyártó és fényező Egerben, Almagyar-utca 4. sz., saját-ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy NAGY KÉSZKOCSI RAKTÁRAMAT

a mai kor legmagasabb műizlését is minden tekintetben kielégítő ruganyos, új és javított kocsikkal felszereltem.

Raktáramban a legfinomabb kivitelű s a legegyszerűbb kocsik állandóan készen kaphatók. Új kocsiknál 2 évi jótállást vállalok. Használt kocsikat a legmagasabb árban becserélek. — Javitást és átalakítást szolid árban, pontosan és lelkiismeretesen eszközölök. —

Levélbeli megkeresésre kívánatra személyesen megjelenek.

Kész ruganyos kocsi ülések mindenkor kaphatók.

Bessenyei Sándor gépész.

Ulső hevesi gépműhely és gépraktára
Hevesen. Járásbírság mellett.

A legolcsóbb árban részlelfizetésre kaphatók mindenféle
legjobb gyártmányu

gazdasági gépek,

um. vetőgép, eke, konkolyozó, kukoricamorzsoló s daráló, permetező,

varrógép, kerékpár és ezekhez géprészek.

Bármilyen gyártmányu gépek megrendelése legolcsóbb ár és felelőség mellett.

Saját készítésű **szóró és tisztító-rosták,**

borprések, szőlő-zuzók, szecska- és répavágó gépek.

Öntöttvas sírkeresztek a felírás beleöntve.

Gépjavítások legjobb szakérellemmel, hozzá való asztalos, lakatos és
vas-esztergályos munkák végeztetnek.

Vitéz Nándor

okl. kőműves mester Heves.

Elvállal minden nemű kisebb-na-
gyobb új építéseket, átalakítást és
javításokat is. Valamint szakértői
megbízásokat, tervek és költségve-
tések készítését, úgy az építő mint
kivánatra a vállalkozóknak is

Imakönyvek

dus választékban kaphatók

könyvnyomdánkban.

ADLER JÓZSEF**könyvnyomdája és könyvkötészete**

Könyvnyomdában, mely a modern kor igényeikhez teljesen
megfelelően van berendezve, izléses kivitelben, jutányos árak
mellett készülnek heti és havi folyóiratok, alapszabályok, zárzá-
madások, egyházi, községi és egyéb hivatalos nyomtatványok,
levelek, levélborítékok, számlák, levélfejek, falragaszok, béli és
menyegzői meghívók, eljegyzési kártyák, étlapok, táncrendek, név-
jegyek, gyászlapok stb. nyomdai szakba vágó nyomtatványok.

Könyvkötészetemben elvállalok minden e szakmába vágó
munkák csinos és izléses kivitelben való elkészítését, — valamint
dobozokat is — hivatalos kezelési könyvek a megrendelés napján
készülnek el. — Raktáron tartok **katholikus és református**
imakönyveket papír, vászon, bőr, chagrén, párnázott borju- és
a chátbőr, imitatio és valódi csontkötésben eredeti könyvkiadói
árban. Bármely kiadó által kiadott könyv beszerzését elvállalom.

Községi, körjegyző és ügyvédi nyomtatványok állandó nagy raktára.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

HEVES Főutcza 610.

Ujdonság: látképes levelezőlapokban

nagy választék.